

Наближалися глухі кроки. Тоді пролунали совання та скрип дверей, і в одвірках з'явився темний силует, що спершу застигнув, заचाївся, а тоді глухо клацнув вимикач, і приміщення наповнилося жовтуватим світлом. На стінах, обклеєних шпалерами, заграли тіні й забігали зайчики від кришталевих скелець люстри, голою підлогою простягнулися людські обриси. Озирнувшись, чоловік зачинив за собою двері, скинув брудне взуття й зайшов глибше в приміщення, тримаючи в руках чорну тканинну торбинку. Серед невеликої кімнати з єдиним вікном, забитим дошками, стояв стіл, а з обох його боків — два стільці, вздовж стіни вишикувалися кухонна тумба, маленький холодильник і стара дров'яна піч у кутку, а з протилежного боку стояв старий розкладний диван.

Свою змокрілу куртку чоловік зняв і абияк повісив на спинку стільця. Дрібні краплини заторохкотіли по підлозі, відбиваючи монотонну мелодію. Від куртки віяло холодом і дощем, від чоловіка — цигарками і днем, що минув.

— Як ти сьогодні? — мовив стиха.

Підійшов до іншого кінця столу й поклав важку руку на плече молодій жінці, що нерухомо сиділа, вивчаючи візерунок на скатертині. Бліді рожеві трояндочки на тонких пагінцях звивалися й плелися собі на колись білому, а тепер пожовклому тлі поміж розсипу незабудок, де-не-де стерті, місцями подерті. Там, де скатертина зяла нерівними дірками, виднілося темне дерево. Від жінки тхнуло сечею, лайном і потом. Її худі руки покірно

лежали на столі. Корені задовгих нігтів обросли грубою кутикулою, а на заокруглених, трохи зігнутих їх кінчиках луштився потрісканий неоноворожевий гель-лак. На столі, обабіч жінчиних рук, стояли чашка студеного чаю й тарілка з бутербродом. По обвітреному шматку ковбаси повзав тарган.

— Їсти будеш?

Чоловік став спорожнювати торбинку, в котрій виявилися харчі: два помідори, нарізаний скибками хліб, ковбаса і твердий сир із дірками. Ще там були два пластикові контейнери: з готовим майонезним салатом і печеною картоплею. Наостанок на столі з'явився невеличкий карамельний торт.

— Ти ж не забула, який сьогодні день?

Чоловік нагнувся над жінкою, торкнувся губами її сухої гарячої щоки. Тоді погладив по голові, прилизуючи її нечесане масне руське волосся. Після цього неспішно взяв зі столу тарілку, змахнув таргана на підлогу й розчавив його ногою в самій шкарпетці. Сухий бутерброд полетів у сміття, а тарілка повернулася назад на стіл. Чоловік узяв собі іншу — чисту. Затим відімкнув навісний замок на шухляді, де зберігалося столове приладдя.

— У мене день народження. Пам'ятаєш?

Він розкидав на тарілки картоплю із салатом і став їсти, продовжуючи говорити:

— Роботи сьогодні було багато. Думав, не доживу до вечора. Довелося мотатися з одного кінця міста в інший. Навіть не мав коли заскочити тобі по пігулки. Тримався думки, що оце ми з тобою відсвяткуємо і відпочинемо.

Жінка лиш хитнула головою на тонкій шиї. Цівка слини поволі стікала з кутика ледь відкритого рота, спускаючись нижче гострим підборіддям.

— Тобі смачно?

Чоловік просунув виделку із салатом у жінчин рот і дав запити холодним чаєм. Вона ковтнула. Трохи ма-

йонезу і подрібнених варених овочів залишилося на нижній губі й підборідді. Кавалок чогось упав на стіл, і ніби нізвідки прибіг іще один тарган. Чоловік опустив виделку і з відразою відвернувся.

— Торт узяв зі знижкою, бо завтра спливає термін придатності. Але він усе одно має бути смачним. Ти ж любиш карамельний крем? Чи треба було взяти з безе? А може, з горішками?

Зняв пластикову накривку, узяв ніж.

— О, тут є арахіс! — радісно вигукнув.

Зблиснуло широке сріблясте лезо ножа. На мить чоловік задивився на ту чисту дзеркальну гладь і побачив спершу себе, а тоді, трохи смикнувши руку, байдуже обличчя жінки. Він здригнувся. Торт залишався неторкнутим, а чоловік застигнув, спопеляючи поглядом віддзеркалення.

— Як же ти мені обридла! — по-звіриному гаркнув, міцніше стискаючи руків'я.

2

Вітер шмагав дерева. Голе віття ухилялося, виверталося, скидало із себе останнє буре листя, торкнуте сивиною морозу. Завивання буревію проштовхувалося крізь щілини віконних рам, остаточно знищуючи будь-яке бажання виходити надвір. Максим сидів за письмовим столом перед відкритим ноутбуком й, ігноруючи те бентежне виття, намагався уважно слухати лекцію з менеджменту організацій. Але в нього буркотів живіт, вимагаючи їжі. Макс то позирав на годинник, то кидав погляд на міжкімнатні двері, що вели у вітальню, втрачаючи нитку оповіді викладача. Коли пара завершилася,

хлопець побіг на кухню, похапцем пообідав тим, що залишила в холодильну Єва, і вже набирив повідомлення подрузі, з якою домовився піти після лекцій на прогулянку із собаками.

«За двадцять хвилин біля входу в парк», — написала Віка, завершуючи повідомлення смайликом з обіймами.

Доріан, передчуваючи прогулянку, сидів під дверима, скавулів, крутив куцим хвостом, виказуючи нетерплячість. Коли Макс причепив до нашійника карабін від повідця, пес радісно гавкнув. За мить вони удвох вийшли з теплого дому в холодний вітряний світ безсніжного грудня. Макс утягнув голову в плечі й скривився.

— Ну й погодка, Дорику. Знаєш, як про таку кажуть?

Доріан тупцював поряд, дорогою обнюхуючи ледве не кожне дерево. Його чорна з ледь помітною сивиною коротка шерсть вкривалася дрібними краплинами мряки, що виблискували й переливалися, ніби кришталева крихта. Під міцними лапами кане-корсо хрумкотіла тонка крига.

— Що й собаку надвір не виженеш, — продовжив Макс. — Але тобі, бачу, все подобається.

Віка, як і домовлялися, чекала біля входу в парк, переминаючись із ноги на ногу біля бетонної фігурної арки. Берта — лабрадорка кольору теплого піску — щось винюхувала в примерзлій траві поряд із господинею, а коли побачила Доріана, кинулася тому назустріч. Макс відчепив корсо з повідця, і собаки, спершу обнюхавши одне одного, стали гратися.

— Змерзла? — спитав Макс, по-дружньому обіймаючи Віку.

Та дрібно тремтіла, обіймаючи Макса у відповідь. Кінчик її носа і щоки вкривала черешнева барва, що пасувала до багрянцю помади на губах. Хвилясте світле волосся вибивалося з-під шапки й спускалося до ключиць, схованих під теплою червоною курткою.

— Погода жахлива, — мовила Віка. — Якби Берта могла обійтися без прогулянки, то я б нізащо сьогодні не випхалася з дому.

— У такі миті я заздрю тим, у кого в улюбленцях коти. Можна не вилазити з-під ковдри...

Тим часом Доріан із Бертою потягнули своїх господарів гуляти. Неширока брукована доріжка, що тягнулася через увесь парк, була мокрою, місцями взялася кригою. Обабіч хідника в шаховому порядку сумували порожні лавки й чавунні урни для сміття, а поза ними поміж дерев простягався килим із листя. Макс найдужче любить тут гуляти на початку літа, коли зацвітали старі тюльпанові дерева, буяли квітами й травами клумби, а на вході в парк продавали італійське морозиво із запаморочливою кількістю смаків. Саме в цьому парку вони з Вікою й зустрілися. Спершу Доріан подружився з Бертою, а далі за прикладом собак довелося здружитися й людям.

— Ти зайдеш у гості? — спитав Макс.

— Коли?

— Хоч сьогодні або коли схочеш. Єва просила передати, що ми чекаємо тебе на вечерю.

— Мила вона в тебе, а моя мама постійно роздратована. І тато не краший: він або пропадає на роботі, або гризеться з мамою через дрібниці. Словом, я тобі подоброму заздрю.

— Опікунка.

— Що? — перепитала Віка.

— Єва мені не мама, вона опікунка.

— Вибач, я й забула, — відповіла дівчина, опустивши погляд під ноги, й тут же подумала, як тупо прозвучало те «заздрю».

— Та все окей, — сказав Макс.

Собаки тим часом гасали наввипередки парком, здійснюючи в повітря опале листя. Раз у раз налякані ворони літали в небо, й парк наповнювався роздратованим

карканням і щасливим гавкотом. У тому шумі спокійні голоси молодих співрозмовників розчинялися майже цілком. Макс почав думати про Єву, про те, як у них склалося життя після пережитого страхіття з тим маніяком. Збігло вже шість років відтоді, коли Володя з Євою побралися й забрали Макса до себе.

Спершу їх було четверо включно з Доріаном. Єва продала квартиру, яку вітчим їй залишив по смерті, а Володя додав свої заощадження — так вони придбали новий дім в іншому районі міста, аби якомога далі від спогадів, що катувати Єву ночами. А трохи більше ніж рік тому народилася Ангеліна — їхня рідна донька. Тепер у Макса була сестра, хоч справжнім братом він аж ніяк не почувався, як і не почувався сином. Зате герой корсо вибрав Макса своїм найкращим другом, даруючи безперечну любов, масштабуючи до найбільших величин кожному щасливу мить.

— У вас усе окей? — спитала Віка.

Хлопець кивнув.

— Просто ти так підкреслив, що Єва тобі не мама...

Макс зупинився. Віка теж пригальмувала і злегка обернулася. Хлопець мав спокійний вигляд, але очі випромінювали якийсь ледь уловний смуток. Дівчина розкрила рот, щоб продовжити думку, але Макс урвав її:

— Все нормально. Чесно.

— Ми не так давно дружимо... — обережно почала Віка.

— З літа.

Вона кивнула і продовжила:

— ...але ти завжди можеш зі мною поговорити.

— Це вас в універі такого вчать?

Віка зніяковіла від дещо глузливого тону, але згодом узяла себе в руки.

— Вчать. Але тут із тобою я лише як подруга, котра готова тебе вислухати. Пробач, якщо лізу не у своє діло,

але ти видаєшся мені засмученим. І не лише сьогодні. Це триває вже якийсь час. Правда?

Макс лише низав плечима й рушив уперед, наздоганяючи собак. Розбурхані думки комашилися в його голові, викликаючи роздратування і біль. Він не розумів, коли все змінилося, коли щастя почало згасати.

— Я просто став багато думати про маму. Ту, яка мене покинула малим посеред вулиці.

— Що саме ти думаєш? — спитала Віка, порівнявшись із ним на доріжці.

Вони дійшли до центральної площі парку, що прорізала рівне коло посеред нього. Зачинені на зиму ятки із цукровою ватою, морозивом і кавою позирали на порожній майдан вітринами, забитими фанерою. Лиш велика дошка для афіш кінотеатру залишалася пістрявою, живою. Макс продовжив:

— Я дивлюся, як Єва з Володею трусяться над малою, і мені боляче. У мене такого не було ніколи... Чому мама мене покинула? Я вчився і з сиротами, і з інтернатськими, як їх називали. У других були батьки, але віддали їх на тимчасове проживання в інтернат, бо народили забагато дітей і не мали грошей, щоб їх прогодувати, або пиячили. Більшість інтернатських їздили додому на канікули, хоч зрідка мали відвідувачів. Я їм заздрих, а тепер заздрю Ліні, бо не мав такого дитинства, як у неї. Мене так не любили. Чому мама мене просто покинула? Якщо їй було складно, то могла б тимчасово віддати під державну опіку, а не залишати мене самого, наляканого, на вулиці, як непотріб.

— Ти в цьому не винен і нічого змінити не міг.

— Так, але...

Віка взяла Макса за руку. Їхні змерзлі пальці переплелися. Погляди зустрілися. У Максимих очах виступала скупа волога, а Віка дивилася на нього з теплотою і розумінням. Спершу він хотів її поцілувати і навіть